

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാഭേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുഭവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാഭേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോദ്യായഃ ॥

രാജോവാച

യദേതദ്ഭഗവത ആദിത്യസ്യ മേരും ധ്രുവം ച
പ്രദക്ഷിണേന പരിക്രാമതോ രാശീനാമഭിമുഖം പ്രചലിതം
ചാപ്രദക്ഷിണം ഭഗവതോപവർണിതമമുഷ്യ വയം
കഥമനുമിമീമഹീതി ॥ 1 ॥

സ ഹോവാച

യഥാ കുലാലചക്രേണ ഭ്രമതാ സഹ ഭ്രമതാം
തദാശ്രയാണാം പിപീലികാദീനാം ഗതിരന്യൈവ
പ്രദേശാന്തരേഷ്വപ്യുപലഭ്യമാനത്യാദേവം
നക്ഷത്രരാശിഭിരുപലക്ഷിതേന കാലചക്രേണ ധ്രുവം
മേരും ച പ്രദക്ഷിണേന പരിധാവതാ സഹ
പരിധാവമാനാനാം തദാശ്രയാണാം സൂർയാദീനാം
ഗ്രഹാണാം ഗതിരന്യൈവ നക്ഷത്രാന്തരേ
രാശ്യന്തരേ ചോപലഭ്യമാനത്യാത് ॥ 2 ॥

സ ഏഷ ഭഗവാനാദിപുരുഷ ഏവ സാക്ഷാന്നാരായണോ
ലോകാനാം സ്വസ്തയ ആത്മാനം ത്രയീമയം കർമവിശുദ്ധി -
നിമിത്തം കവിഭിരപി ച വേദേന വിജിജ്ഞാസ്യമാനോ

ദ്വാദശധാ വിഭജ്യ ഷട്സു വസന്താദിഷ്ട്യതുഷു
യഥോപജ്ഞോഷമൃതഗുണാൻ വിദധാതി || 3 ||

തമേതമിഹ പുരുഷാസ്ത്രയാ വിദ്യയാ വർണാശ്രമാ -
ചാരാനുപമാ ഉച്ചാവചൈഃ കർമ്മഭിരാജ്ഞാതൈർയോഗവിതാനൈശ്ച
ശ്രദ്ധയാ യജ്ഞോജ്ഞസാ ശ്രേയഃ സമധിഗച്ഛന്തി || 4 ||

അഥ സ ഏഷ ആത്മാ ലോകാനാം ദ്വാവാപൃഥിവ്യോരന്തരേണ
നഭോവലയസ്യ കാലചക്രഗതോ ദ്വാദശ മാസാൻ ഭുങ്ക്തേ
രാശിസംഹുന്താൻ സംവത്സരാവയവാൻ മാസഃ പക്ഷദ്വയം ദിവ
നകൃതം ചേതി സപാദർക്ഷദ്വയമുപദിശന്തി യാവതാ
ഷഷ്ടമംശം ഭുഞ്ജീത സ വൈ ഋതുരിത്യുപദിശ്യതേ
സംവത്സരാവയവഃ || 5 ||

അഥ ച യാവതാർധേന നഭോവീഥ്യാം പ്രചരതി തം
കാലമയനമാചക്ഷതേ || 6 ||

അഥ ച യാവന്നഭോമണ്ഡലം സഹ ദ്വാവാപൃഥിവ്യോ -
ർമണ്ഡലാഭ്യാം കാർത്ത്യന്യേന സ ഹ ഭുഞ്ജീത തം കാലം
സംവത്സരം പരിവത്സരമിധാവത്സരമനുവത്സരം
വത്സരമിതി ഭാനോർമാന്യശൈശ്രവ്യസമഗതിഭിഃ
സമാമനന്തി || 7 ||

ഏവം ചന്ദ്രമാ അർകഗഭസ്തിദ്യ ഉപരിഷ്ഠാൽപക്ഷയോജനത
ഉപലഭ്യമാനോർകസ്യ സംവത്സരഭുക്തിം പക്ഷാഭ്യാം
മാസഭുക്തിം സപാദർക്ഷാഭ്യാം ദിനേനൈവ
പക്ഷഭുക്തിമഗ്രചാരി ദ്രുതതരഗമനോ ഭുങ്ക്തേ || 8 ||

അഥ ചാപൂർവമാണാദിശ്ച കലാദിരമരാണാം
ക്ഷീയമാണാദിശ്ച കലാഭിഃ പിതൃണാമഹോരാത്രാണി

പൂർവപക്ഷാപരപക്ഷാഭ്യാം വിതൻവാനഃ സർവജീവ -
 നിവഹപ്രാണോ ജീവശ്ചൈകമേകം നക്ഷത്രം ത്രിംശതാ
 മുഹൂർത്തൈർഭുക്തേ || 9 ||

യ ഏഷ ഷോഡശകലഃ പുരുഷോ ഭഗവാൻ മനോമയോ -
 ഽന്നമയോമൃതമയോ ദേവപിതൃമനുഷ്യഭൂതപശുപക്ഷി -
 സരീസ്യപവീരൂധാം പ്രാണാപ്യായനശീലത്യാത്സർവമയ
 ഇതി വർണയന്തി || 10 ||

തത ഉപരിഷ്ടാത്രതിലക്ഷയോജനതോ നക്ഷത്രാണി മേരും
 ദക്ഷിണേനൈവ കാലായന ഈശ്വരയോജിതാനി
 സഹാഭിജിതാഷ്ടാവിംശതിഃ || 11 ||

തത ഉപരിഷ്ടാദുശനാ ദ്വിലക്ഷയോജനത ഉപലഭ്യതേ
 പുരതഃ പശ്ചാത്തുഹൈവ വാർകസ്യ ശൈഘ്രമാന്യ -
 സാമ്യാഭിർഗതിഭിരർകവചൂരതി ലോകാനാം
 നിത്യദാനുകൂല ഏവ പ്രായേണ വർഷയംശ്ചാരേണാനു -
 മീയതേ സ വൃഷ്ടിവിഷ്ടംഭഗ്രഹോപശമനഃ || 12 ||

ഉശനസാ ബുധോ വ്യാഖ്യാതസ്തത ഉപരിഷ്ടാദ് ദ്വിലക്ഷ -
 യോജനതോ ബുധഃ സോമസുത ഉപലഭ്യമാനഃപ്രായേണ
 ശുഭകൃദ്യദാർകാദ് വ്യതിരിച്ഛേത തദാതിവാതാഭ്രപ്രായാ -
 നാവൃഷ്ട്യാദി ഭയമാശംസതേ || 13 ||

അത ഊർധ്വമംഗാരകോപി യോജനലക്ഷദ്വിതയ
 ഉപലഭ്യമാനസ്ത്രിഭിസ്ത്രിഭിഃ പക്ഷൈരേകൈകശോ
 രാശീൻ ദ്വാദശാനുഭുക്തേ യദി ന വക്രേണാഭിവർത്തതേ
 പ്രായേണാശുഭഗ്രഹോഽപശംസഃ || 14 ||

തത ഉപരിഷ്ടാദ് ദ്വിലക്ഷയോജനാന്തരഗതോ
 ഭഗവാൻ ബൃഹസ്പതിരേകൈകസ്തിൻ രാശൗ
 പരിവത്സരം പരിവത്സരം ചരതി യദി ന വക്രഃ
 സ്യാത്പ്രായേണാനുകൂലോ ബ്രാഹ്മണകുലസ്യ || 15 ||

തത ഉപരിഷ്ടാദ്യോജനലക്ഷദ്വയാത്പ്രതീയമാനഃ
 ശനൈശ്ചര ഏകൈകസ്തിൻ രാശൗ ത്രിംശൻമാസാൻ
 വിലംബമാനഃ സർവാനേവാനുപര്യേതി താവദ്ഭി -
 രനുവത്സരൈഃ പ്രായേണ ഹി സർവേഷാമശാന്തികരഃ || 16 ||

തത ഉത്തരസ്താദ്യുഷയ ഏകാദശലക്ഷയോജനാന്തര
 ഉപലഭ്യന്തേ യ ഏവ ലോകാനാം ശമനുഭാവയന്തോ
 ഭഗവതോ വിഷ്ണോർയത്പരമം പദം പ്രദക്ഷിണം
 പ്രക്രമന്തി || 17 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
 പഞ്ചമസ്കന്ധേ ജ്യോതിശ്ചക്രവർണനേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ||